

Betekenisvolle kunsteducatie?

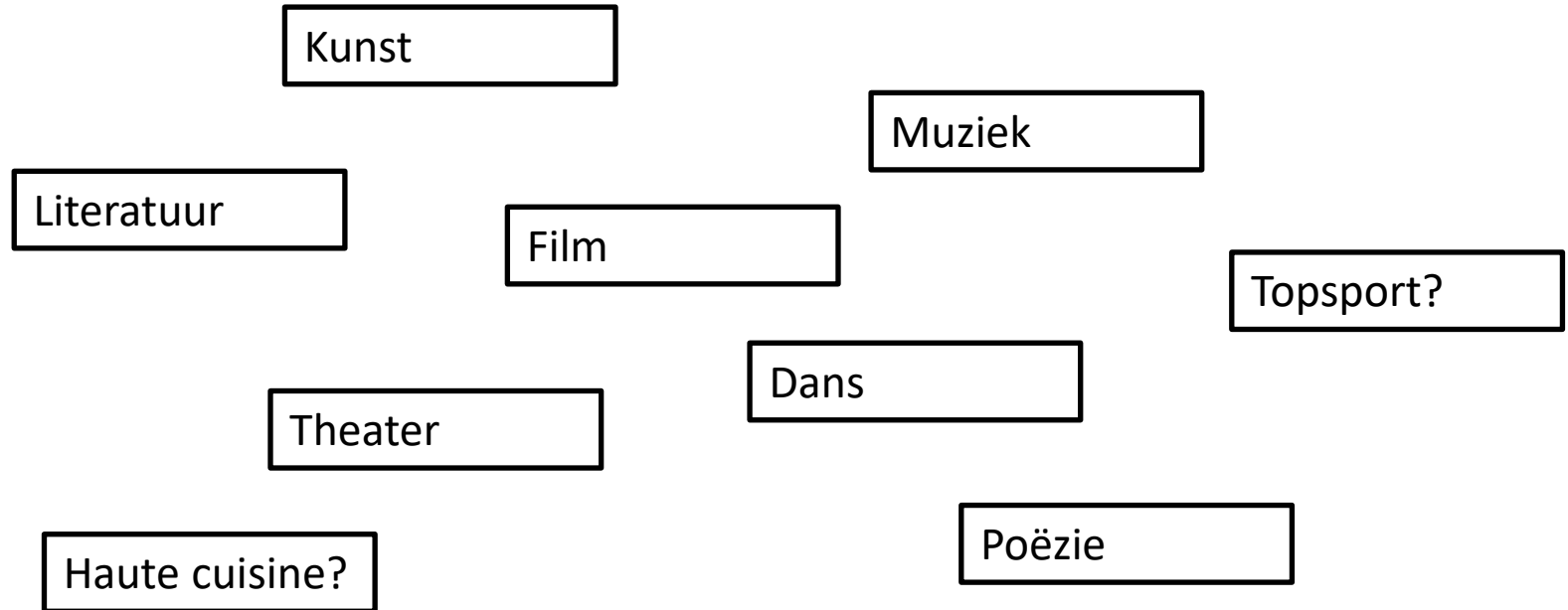
Evert Bisschop Boele | Lectoraat Kunsteducatie, 27-2-2025
Minor Betekenisvolle Kunsteducatie, Hanzehogeschool Groningen

share your talent.
move the world.

Betekenisvolle kunsteducatie

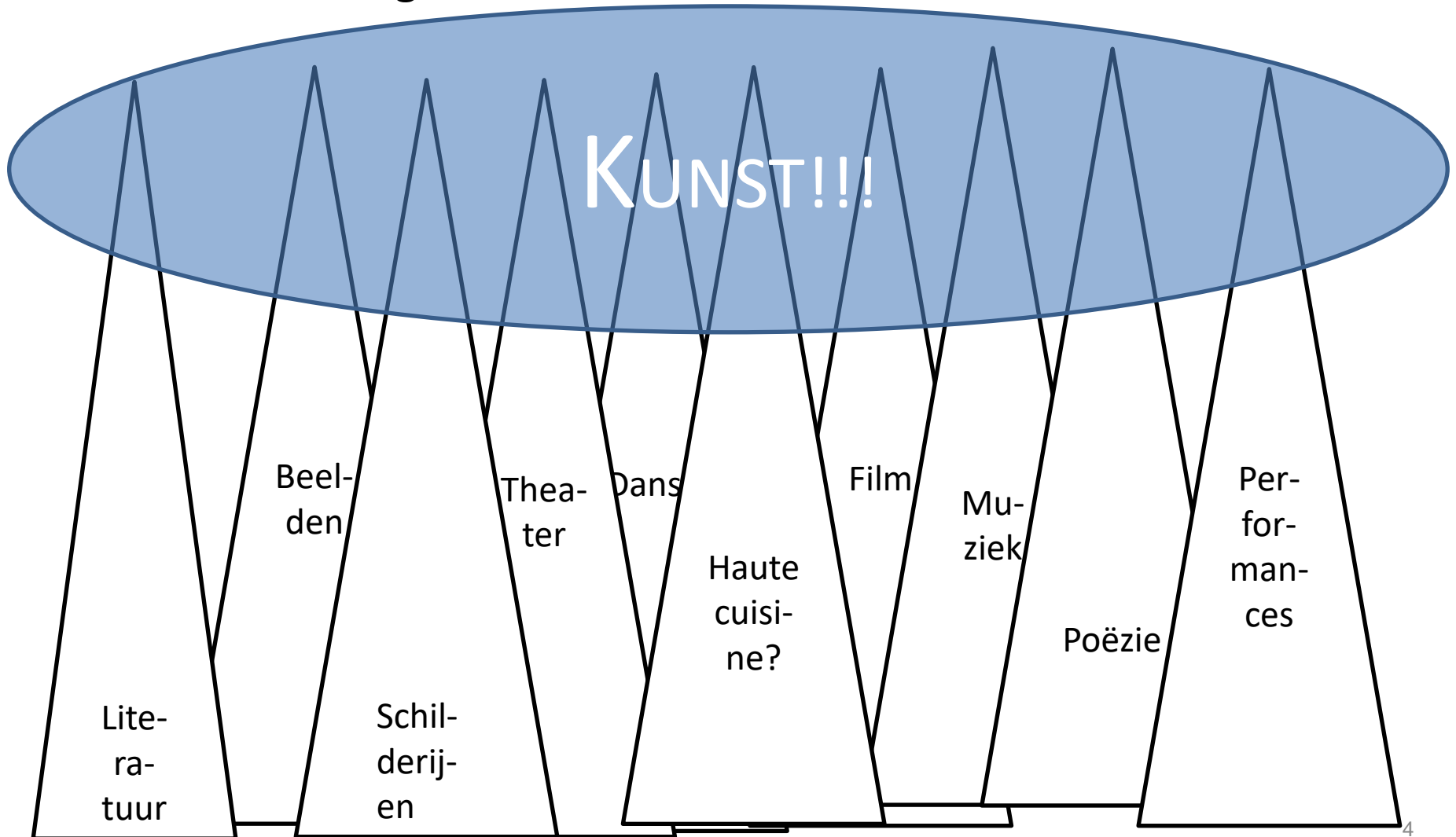
1. Kunst
2. Betekenis
3. Educatie

1. Kunst = beeldende kunst?

[Andreas Reckwitz: cultuur als het domein van waarde en affect – het esthetische + het vormgevende + het verhalende + het spelende + het ethische]

1. Kunst = 'hoge kunst' – kwaliteit?

1. Kunst = een woord!

Een pragmatische omgang met het woord 'kunst' – hoe gebruiken mensen het woord 'kunst', en wat voor gevolgen heeft dat?

In het Lectoraat Kunsteducatie:

Een brede definitie: kunst = beeldende kunst, dans, drama, muziek, literatuur, poëzie, film, ...

Kunst is gedrag

Kwaliteitsverschillen bestaan – maar die zijn afhankelijk van de definitie van kwaliteit – kwaliteit is 'context-afhankelijk'

2. Betekenis – als eigenschap van een ‘ding’

Betekenis zit in het ‘(kunst)werk’?
Kunst moet je leren waarderen?

Impuls van
buitenaf

Absorberen
van
impulsen
van buitenaf
->
waardering

Zender

Ontvanger

Betekenis - als een *proces* van betekenisgeving

Betekenis ontstaat in de ontmoeting
Leren is biografisch incorporeren –
'idIOCultuur'

3. Educatie

Educatie als een geïstitutionaliseerd systeem?

- Binnenschools – po, vo, mbo, hbo, wo
- Buitenschools – de muziekschool, De Jonge Onderzoeker, de bso, het buurtcentrum

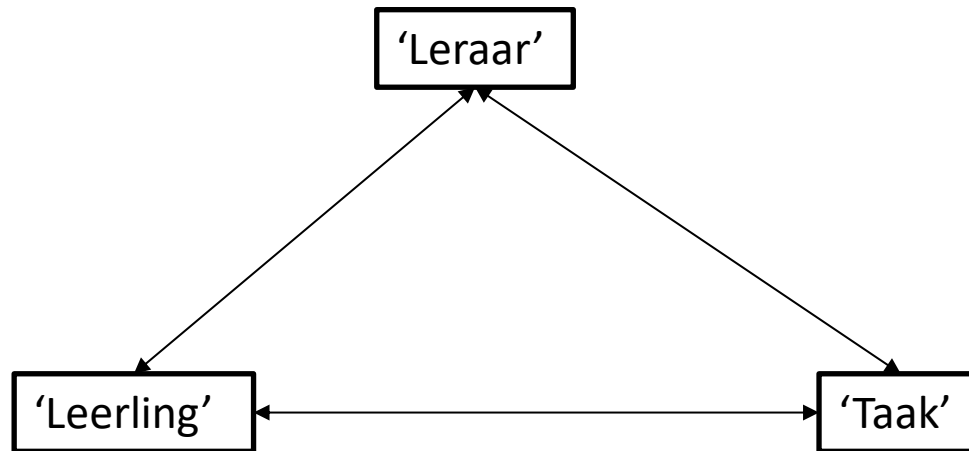
Educatie als ‘settings van leren’?

- Formeel (binnenschools)
- Non-formeel (buitenschools doelgericht)
- Informeel (‘incidenteel’, toevallig, leren-van-elkaar – het pop-bandje)

3. Educatie

Educatie als een pedagogische relatie?

- Iedere **situatie** waarin een persoon een andere persoon in staat wil stellen zich te **ontwikkelen**
- Educatie is **interactie**
- Ontwikkelen in de 'talentkrachtige interactiedriehoek'

3. Educatie

Gert Biesta:

Drie doelstellingen van onderwijs:

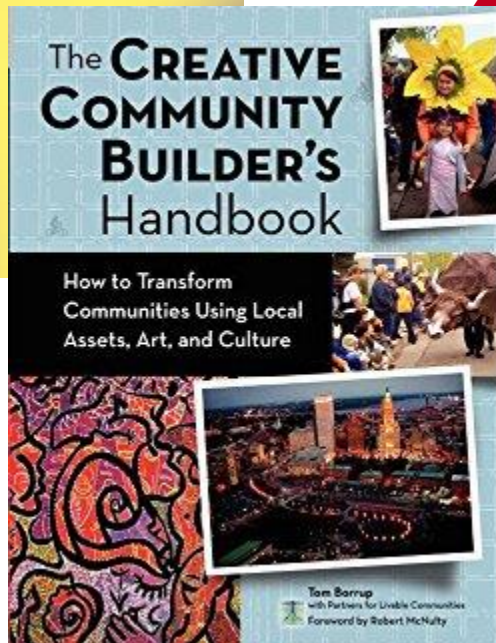
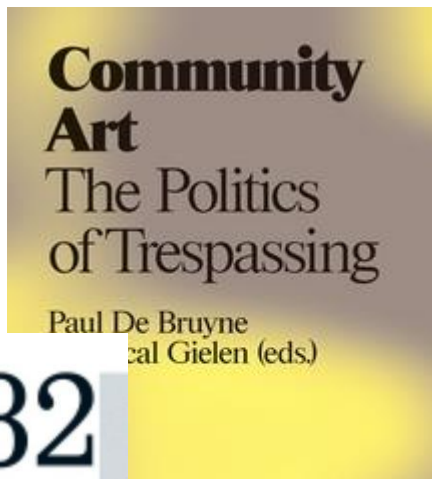
- Kwalificeren: iets leren kennen of leren doen
- Socialiseren: onderdeel worden van de 'bestaande orde'
- Subjectiveren: leren 'volwassen in de wereld te zijn'

Onderwijzen als subjectiveren:

- Openheid en uitdaging
- Jezelf en de ander 'op het spel zetten'
- Een vraag, een aanbod, een 'cadeau'
- Aandacht en wederkerigheid

Coda

Community art

**CULTUUR
NIEUWE
STIJL**

SIKKO CLEVERINGA

**PRAKTIJKBOEK
COMMUNITY ARTS
+ NIEUWE
CULTUUR-
FUNCTIES**

Handleiding voor de projectaanpak
en landelijke databank voor
culturele interventies in
maatschappelijke ontwikkeling

Meer lezen?

Populair:

- 2024 'Building a home for each of us. Music education as a homing practice'. Keynoteop XVIII Encontro Nacional da APEM 2024: 'Música na Educação: A arte de seleccionar repertório', Lissabon.
- 2024 'Eerst maar eens gewoon kijken en luisteren. Brief aan Reyer Ploeg.' Keynote conferentie 'Kunst in onderwijs', georganiseerd door onderzoeksgroep Muziek in Onderwijs van Hogeschool Leiden, Amersfoort.
2024. 'Wat er al is.' *Cultuurkrant* 30, p.10.
- 2023 'De speciale kracht van muziek.' *Dagblad van het Noorden*, 8-4-2023.
- 2023 'Een diversiteit aan talent.' Openingscollege Master Talentontwikkeling en Diversiteit, Hanzehogeschool Groningen, 1/9/2023, Groningen.
- 2019 (met Miriam Bosman en Wolf Brinkman). 'Muziek is taal en rekenen.' *Kunstzone* 2019/1, pp. 52-53.
2019. 'Een wereld aan cultuur.' Lezing voor de Groninger Onderwijs Dag GrOnD, 23/5/2019, Groningen.
2018. 'De macht van het woord. Het belang van discoursanalyse in de kunsteducatie.' *Kunstzone* 2018/6, pp. 43-45.
2017. (met Ineke Haakma, Henderien Steenbeek en Jeannette Doornenbal) 'Curious Minds. Talentvol gedrag stimuleren in het beeldend onderwijs.' *Kunstzone* 16/3, pp. 42-43.
2017. 'Muziek is ook dansen en luisteren'. *Trouw*, 10-2-2017.
2016. 'Fijn, al die aandacht voor muziekonderwijs. Maar laten we het debat wel wat breder trekken.' www.lkca.nl/cultureel-kapitaal/opinie-bisschop-boele
2016. 'Weg met 'onze' cultuur! Maar investeer wel in goed cultuuronderwijs.' www.lkca.nl/cultureel%20kapitaal/opinie-bisschopboele
2015. 'Jouw muziek, mijn muziek? Hoe muziek op school weer relevant kan worden.' *Kunstzone* 14/4, pp. 52-53.
2015. 'Negeer de deskundologen. De bal ligt nu bij het muziekonderwijs.' www.lkca.nl/cultureel-kapitaal/opinie-evert-bisschop-boele
2014. 'Zingen, dat is beter dan muziekonderwijs.' *Trouw*, 29/10/2014.
2012. 'De simpele excellentie voorbij.' *Kunstzone* 11/11, pp. 18-19.
2012. 'Weg met de geschiedenis. Een kattenbelletje aan de vernieuwingscommissie kunstvakken.' *Kunstzone* 11/10, pp. 30-31.
2012. 'Denken over muziek.' *Kunstzone* 11/7-8, pp. 18-19.

Meer lezen?

Academischer:

2025 'Over talentenkracht en idiocultuur in de kunsteducatie'. *Edusources*, <https://edusources.nl/materials/7e78373d-a023-44c9-aca9-cc11be8b009c/over-talentenkracht-en-idiocultuur-in-de-kunsteducatie>.

2024 (met Ileana Peeters) Leerecosystemen vanuit een complex dynamisch systeem perspectief. Utrecht: LKCA.

2023 'Mono → bi → multi → inter → trans → idio? On operationalizing concepts of culture in Dutch (music) education'. In Eva Schurig en Andreas Lehmann-Wermser (red.), *Aspects of multiculturalism in arts education. Proceedings of the 3rd German-Dutch Colloquium*. Forschungsbericht 33. Hannover: Hochschule für Musik, Theater und Medien, pp. 27-37.

2022 'Music is what people (already) do. Some thoughts on idiocultural music education.' In Thade Buchborn, Thomas De Baets, Georg Brunner en Silke Schmid (red.), *Music is what people do*. European Perspectives on Music Education 11. Rum bei Innsbruck: Helbling, pp. 17-28.

2022. (met Ineke Haakma, Henriëtte Pauwels en Henderien Steenbeek) *Een (school)brede benadering voor het bevorderen van creatief denken*. Onderzoeksrapport. Groningen: Hanzehogeschool Groningen.

2020 (met Ineke Haakma, Herman Veenker, Henderien Steenbeek en Paul van Geert) 'Op weg naar talentkrachtige kunsteducatie.' *Cultuur+Educatie* 54, pp. 6-23.

2019 (met Kees van der Meer) 'Op weg naar idiocultureel muziekonderwijs. Een casestudy.' *Cultuur+Educatie* 52, pp. 54-69.

2018. 'Enter the specialists. The power of dominant discourse in Dutch music education.' *KuBi Online* (www.kubi-online.de).

2016. 'Over het belang van een inclusief muzikaal wereldbeeld.' In Thomas de Baets & Adri de Vugt (red.), *Muziekpedagogiek in beweging. Verdieping of verbreding?* Heverlee: Euprint, pp. 69-81.

2015. 'Towards idiocultural music education. An alternative vision for Dutch music education in the 21st century.' In Nana Eger en Antje Klinge (red.), *Künstlerinnen und Künstler im Dazwischen. Forschungsansätze zur Vermittlung in der Kulturellen Bildung*. Bochum: Projektverlag, pp. 85-94.

2013. 'From institutionalized musicality to idiosyncratic musickership. Calling a paradigm into question.' In Adri de Vugt en Isolde Malmberg (red.), *Artistry*. European Perspectives on Music Education 2. Rum bei Innsbruck: Helbling, pp. 47-61.

2013. 'Het vak muziek in het creatieve tijdperk.' *Cultuur+Educatie* 38, pp. 86-104.

e.h.bisschop.boele@pl.hanze.nl
www.hanze.nl/kunsteducatie-onderzoek